

CRITERIS TÈCNICS DE L'INVASSAT

CT02-240201

Criteri sobre coordinació d'activitats en els treballs de neteja i recuperació de les vies públiques afectades per la DANA

NOVEMBRE 2024
CRT_INVASSAT_02GP_02_24

L'INVASSAT, com a òrgan científicotècnic en matèria de prevenció de riscos laborals de l'Administració de la Generalitat, manca de competències per a realitzar interpretacions de caràcter vinculant en matèria laboral, que corresponen en exclusiva als òrgans jurisdiccionals de l'ordre social. Per consegüent, tot l'exposat en aquest document es correspon amb el criteri que sobre el particular té aquest institut i s'emet a títol merament informatiu i no vinculant.

Tota la legislació referida pot ser consultada en els llocs web de l'INVASSAT (<http://invassat.gva.es>), i de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball (<https://www.insst.es>) en els quals, a més, poden tindre accés a documentació elaborada pels mateixos instituts així com a enllaços d'institucions i organismes europeus i d'altres països que, sens dubte, podran resultar-li de gran interès.

Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball

CRITERI SOBRE COORDINACIÓ D'ACTIVITATS EN ELS TREBALLS DE NETEJA I RECUPERACIÓ DE LES VIES PÚBLIQUES AFECTADES PER LA DANA

Versió 1. (8-11-2024)

Les activitats de neteja i recuperació de les vies públiques dels municipis de la província de València afectats per la DANA concentren multitud de persones. Moltes d'elles actuen amb motiu del seu treball; pertanyen a diversos cossos, institucions, organismes, empreses... majoritàriament públics, que concorren en les mateixes ubicacions.

Totes estes persones es veuen exposades no sols als riscos propis de les activitats que realitzen i de les condicions materials i ambientals en les quals han quedat les vies i espais públics, sinó també als que es generen a conseqüència de les interaccions entre les diferents activitats, especialment quan s'empren equips mòbils o es veuen involucrades instal·lacions perilloses.

Per a garantir la seguretat i salut de les persones que treballen en situacions de concurrència d'activitats, la Llei 31/1995, de prevenció de riscos laborals (LPRL) preveu l'adopció de mesures preventives en matèria de coordinació d'activitats empresarials (CAU). No obstant això, cal tindre en compte que:

- Existix una massiva presència de persones voluntàries, conseqüència de la mobilització social solidària que s'ha produït, i fins i tot veïns afectats, que actuen de manera particular i a les quals, per tant, no s'aplica l'LPRL.
- Gran part dels treballs els realitzen persones pertanyents a la policia, servicis de protecció civil, Forces Armades i Guàrdia Civil i s'emmarquen en el context de funcions públiques en una situació de greu risc, catàstrofe i calamitat pública, de manera que també queden fora de l'àmbit d'aplicació de l'LPRL, segons s'establix en l'article 3.2.
- Encara que puguen intervindre persones pertanyents a empreses o altres organismes inclosos en l'àmbit d'aplicació de l'LPRL, la magnitud de la catàstrofe, la complexitat de les actuacions, l'enorme extensió de territori afectat i, en molts casos, l'absència de relacions contractuals, no fan possible l'aplicació de la CAU des de l'enfocament tradicional de l'LPRL.

Per tot això, i amb independència de l'aplicabilitat o no de les obligacions previstes en la normativa de prevenció de riscos laborals, per a protegir la seguretat i salut de totes les persones que realitzen estes activitats davant dels riscos derivats de la concurrència, continua sent d'extrema importància adoptar mesures en matèria de coordinació que permeten complir els objectius següents:

- Controlar les possibles **interaccions** entre les diferents activitats concurrents per a evitar o minimitzar i controlar, en la mesura que siga possible, els riscos que puguen generar entre si.
- Establir **mètodes de treball adequats** que permeten realitzar les actuacions de la manera més segura possible.
- Adoptar les **mesures preventives i de protecció** que més s'adeqüen als riscos existents en cada situació.

Tenint en compte tot el que s'ha exposat, es proposen els següents principis bàsics en matèria de coordinació:

PRINCIPIS BÀSICS EN MATÈRIA DE COORDINACIÓ EN LES ACTIVITATS DE NETEJA I RECUPERACIÓ DE LES VIES I ESPAIS PÚBLICS AFECTATS PER LA DANA:

1. DELIMITACIÓ DE LES ZONES D'ACTUACIÓ

Han de delimitar-se les zones d'actuació (carrer o conjunt de carrers, parc, plaça, etc.) per a poder controlar les activitats que es realitzen en cada una d'estes. L'extensió de les zones dependrà de la perillositat de les activitats que es realitzen i dels recursos disponibles.

2. ASSIGNACIÓ DE RESPONSABLES DE COORDINACIÓ

S'assignarà una **persona responsable** de coordinació de la zona, amb capacitat per a impartir instruccions.

Esta persona s'encarregarà de:

- Actuar com a canal d'informació perquè esta arribe a totes les persones que actuen en la zona.
- Establir les mesures necessàries per al control d'accessos als punts d'especial perillositat, quan n'hi haja.
- Establir les mesures a adoptar perquè no es produïsquen interferències entre o amb les activitats de risc que puguen realitzar-se.

Per a això, la persona coordinadora haurà d'estar informada de manera prèvia sobre les actuacions que s'han de realitzar en la zona (especialment sobre aquelles que puguen generar riscos a la resta de persones presents) i, quan els recursos disponibles ho permeten, haurà de poder designar persones que l'ajuden a dur a terme les tasques de coordinació si ho necessita.

3. ORGANITZACIÓ, PLANIFICACIÓ DELS TREBALLS I ADOPCIÓ DE MESURES

En la mesura que siga possible, abans de dur a terme l'actuació:

- S'organitzaran i planificaran les activitats que s'han de realitzar de manera que s'eviten **les interaccions** entre estes o amb altres persones presents, quan puguen generar-se riscos significatius per a la seguretat i salut.
- S'establiran els mètodes de treball que permeten no sols **minimitzar els riscos** per a les persones que executen la mateixa activitat, sinó també els que esta **activitat pugua generar a la resta** de persones presents en la seua zona d'influència.
- Es determinaran i adoptaran les mesures preventives i de protecció (inclòs l'ús d'equips de protecció individual, si és el cas) que resulten necessàries per al personal actuant (vegeu punt 6).

4. INFORMACIÓ A TOTES LES PERSONES

Totes les persones que accedisquen a la zona per a **realitzar-hi activitats** hauran d'estar informades dels principals riscos existents, de les mesures que han d'adoptar per a protegir la seua seguretat i salut, així com, si és el cas, de les mesures per a no generar riscos a la resta.

Així mateix, s'hauran d'establir **mecanismes** per a informar:

- Les persones que accedisquen a la zona a efectes només de **trànsit**: sobre les precaucions que han d'adoptar en cas que puguen veure's afectades per algun risc rellevant existent.
- Les persones que **residisquen** en la zona: a més del que s'ha exposat en el punt anterior, si és el cas, de les activitats previstes que poden generar-los riscos i de les mesures que han d'adoptar en conseqüència.

5. PRIMERS AUXILIS

Es preveuran les mesures necessàries per a garantir la prestació de primers auxilis i, si és el cas, l'assistència mèdica d'urgència, en cas que alguna de les persones patisca danys a conseqüència de les activitats realitzades en la zona.

6. MESURES ESPECÍFIQUES D'ESPECIAL INTERÉS QUE S'HAN DE TINDRE EN COMPTE

- En **zones de treball d'equips mòbils** automotors i especialment de maquinària pesant (carretons elevadors, pales carregadores, retroexcavadores, etc.) es limitarà al màxim possible la presència de personal a peu, que haurà de mantindre's a una distància de seguretat suficient dels seus radis d'acció. Si pot ser, en estes zones només serà present el personal directament involucrat en l'operativa i, quan siga necessari, el que actue de senyaler. Així mateix, sempre que la situació ho permeta i es dispose de mitjans, seria convenient senyalitzar la zona.
- En la mesura que siga possible, els equips de treball hauran d'utilitzar-se per als **usos i en les condicions previstes pels seus fabricants** i respectant les seues capacitats (per exemple, els límits de càrrega, les inclinacions màximes, etc.). Cal tindre en compte que pràctiques com elevar persones amb equips destinats a elevar càrregues o contrapesar este tipus d'equips amb persones o materials per a augmentar la seua capacitat de càrrega poden resultar molt perilloses i només han de realitzar-se en casos d'extrema necessitat, quan no existisca una altra alternativa i adoptant les mesures complementàries possibles per a minimitzar els riscos.
- Les persones que manegen equips per a **elevació de càrregues** no han de situar les càrregues elevades per damunt de vianants o d'altres equips mòbils que puguen estar operant en proximitat. Així mateix, les persones presents en les zones de treball han d'extremar les precaucions i no passar per davall de càrregues suspeses ni en proximitat a equips en moviment.
- A fi de disposar de **zones de trànsit operatives i segures** per a persones i equips de treball, una vegada buidades les vies de circulació, hauran de donar-se instruccions al veïnat confrontant per a coordinar la retirada de materials de rebuig de les seues vivendes i evitar que les vies es tornen a obstaculitzar per depositar-los de nou en estes de manera descontrolada.
- En les **zones d'apilament de materials** (vehicles, enderrocs, etc.):
  - Si existixen apilaments, hauran de definir-se i respectar-se les condicions d'apilament (per exemple, altura dels apilaments, distància entre apilaments, materials susceptibles de ser apilats, etc.) per a garantir la seua estabilitat i resistència.
  - S'haurà d'evitar en la mesura que siga possible la presència de persones a peu, llevat que la zona siga completament segura.
- Hauran de tindre's en compte els **possibles servicis existents**, com ara línies elèctriques actives (aèries o soterrades) o canalitzacions de gas, i la seua interferència amb la maquinària i el personal actuant. En cas que existisquen i es produïska risc per interferència:
  - Si és possible, hauran d'anul·lar-se de manera segura, desconnectant-los o posant-los fora de servici.
  - Si no es poden anul·lar o la urgència de l'actuació no ho permet, hauran de protegir-se (preferiblement mitjançant barreres físiques) o adoptar altres solucions d'igual eficàcia de manera que s'impedisca el contacte o interferència.
  - Si no es poden protegir ni impedir el risc per interferència, haurà de minimitzar-se delimitant i senyalitzant els servicis afectats, informant tot el personal involucrat, seleccionant el personal que participarà en les operacions amb risc sobre la base de la seua capacitat, extremant les precaucions en estes operacions i, si la situació ho permet, designant una persona que exercisca labors de supervisió i control.

L'INVASSAT queda a la disposició de qualsevol de les empreses, organismes i institucions afectades per a proporcionar-los el nostre suport i assistència tècnica. Poden posar-se en contacte amb nosaltres o traslladar-nos les seues consultes directament a través del correu electrònic: sec-val.invassat@gva.es o de l'Oficina d'informació per la DANA habilitada per la Conselleria d'Educació, Cultura, Universitats i Ocupació, a través del correu electrònic: dana_ocupacio@gva.es.

Per a l'aplicació del que s'ha exposat, es tindran en compte les notes a peu de pàgina que figuren a continuació.

Notes

1. L'INVASSAT, en la seua qualitat d'òrgan científicotècnic en matèria de prevenció de riscos laborals de l'Administració de la Generalitat, no té competències per a realitzar interpretacions de caràcter vinculant en matèria laboral, que corresponen en exclusiva als òrgans jurisdiccionals de l'orde social. Per consegüent, tot el que s'ha exposat es correspon amb el criteri que té sobre el particular este institut i s'emet a títol merament informatiu i no vinculant.
2. Tota la legislació mencionada pot ser consultada en els llocs web de l'INVASSAT - <http://www.invassat.gva.es>, i de l'Institut Nacional de Seguretat i Salut en el Treball - <http://www.insst.es>, en els quals, a més, poden tindre accés a documentació elaborada pels mateixos instituts, així com a enllaços d'institucions i organismes europeus i d'altres països que, sens dubte, podran resultar-los de gran interès.

INVASSAT

Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball

www.invassat.gva.es

secretaria.invassat@gva.es

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Educació, Cultura,
Universitats i Ocupació